

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ

S.Y. B.Com.

કંપનીના હિસાબો

યુનિટ	વિષયવસ્તુના મુદ્દા
1.	<p>કંપનીની નોંધણી (સ્થાપના) પહેલાંનો નફો</p> <ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - કાનુની જોગવાઈઓ- 2013ના કંપની કાનુન પ્રમાણે <ul style="list-style-type: none"> - નોંધણી વખતે ન.નુ. ખાતુ - અખા વર્ષનું ન.નુ. ખાતુ - નોંધણી પહેલાંનો નફો કે નુકશાન શોધવાની રીત : <p>(A) પત્રક પદ્ધતિ <ul style="list-style-type: none"> - સમયના પ્રમાણમાં - વેચાણના પ્રમાણમાં </p> <p>(B) ખાતાની રીતો/પદ્ધતિ (સૈદ્ધાંતિક સમજ માત્ર)</p> <ul style="list-style-type: none"> - નોંધણી પહેલાના અને પછીના નફો કે નુકશાન શોધવા, આવક અને ખર્ચના વિગતોની પ્રમાણસર ફાળવણી - નોંધણી પહેલાના નફાનો ઉપયોગ (કંપની કાનુન પ્રમાણે) નફાની આમનોંધ - નોંધણી પહેલાના અને પછીના નફાની વહેંચણી દર્શાવતું પત્રક - સ્વાધ્યાય (પત્રક પદ્ધતિ અનુસાર દાખલાઓ અપેક્ષિત)
2.	<p>બાંધધરી કમિશનના હિસાબો</p> <ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - બાંધધરીના ફાયદા/ ઉપયોગિતા - કંપનીધારા-2013 મુજબ બાંધધરી કમિશન - બાંધધરી કરારના પ્રકાર અને પેટાકરાર - નિશાનીવાળી અરજીઓ, નિશાની વગરની અરજીઓ (સમજૂતી) - નિશ્ચિત બાંધધરી કરાર - બાંધધરી દલાલોની જવાબદારી નિર્ધારિત પત્રક - હિસાબી નોંધ-આમનોંધ, કંપનીના ચોપડે ખાતાકીય નોંધ - સ્વાધ્યાય
3.	<p>કંપનીના વાર્ષિક હિસાબો - I</p> <ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ, હેતુઓ, કંપનીધારા-2013 મુજબની જોગવાઈઓ

	<ul style="list-style-type: none"> - કંપનીધારા-2013 મુજબ નાણાકીય પત્રકો માટેનાં વિવિધ પરિશિષ્ટ - કંપનીના વાર્ષિક હિસાબોના હવાલાઓ - ઘસારો, ડિવિડન્ડ, કરવેરાની જોગવાઈ, ડિબેન્ચર વ્યાજ, પ્રસારિત મહેસૂલી ખર્ચા માંડી વાળવા વગેરેની સમજૂતી, મૂડીમાંથી વ્યાજની ચુકવણી, કરવેરાની જોગવાઈ - સ્વાધ્યાય
4.	કંપનીના વાર્ષિક હિસાબો - II
	<ul style="list-style-type: none"> - નફા-નુકશાન ખાતું - નફા નુકશાન ફરવાણી ખાતું - આડું પાકું સરવૈયું - ઉભું પાકું સરવૈયું - પાકું સરવૈયું તૈયાર કરવા માટે કાયદામાં જણાવેલી સામાન્ય સૂચનાઓ - વહીવટી મહેનતાણું - નોંધણી પહેલાનો નફો કે નુકશાન - ઉદાહરણો - સ્વાધ્યાય
5.	શેરમૂડી ભંડોળમાં ફેરફાર - I
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - શેરમૂડીમાં ફેરફાર કરવાની રીતો - શેરમૂડીમાં વધારો - શેરમૂડીમાં ઘટાડો - શેરમૂડીના સ્વરૂપમાં ફેરફાર કરવો - ટેબલ 'એ' ની જોગવાઈઓ - સ્વાધ્યાય
6.	શેરમૂડી ભંડોળમાં ફેરફાર - II
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - હકના શેર, અર્થ - હકના શેર અંગે કંપનીધારાની જોગવાઈઓ - હકના શેર બહાર પડવાની કાર્યવાહી - બોનસ શેર <ul style="list-style-type: none"> • બોનસ શેર બહાર પડવાના હેતુઓ અને રીતો • બોનસ શેરના પ્રાપ્તિસ્થાનો • અપૂર્ણ બોનસ શેર • બોનસ શેર અંગે હિસાબી નોંધો (આમ નોંધ) • બોનસ શેર અંગેના માર્ગદર્શક સૂચકો - ઉદાહરણો - સ્વાધ્યાય

7.	રીડિમેબલ પ્રેફરન્સ શેરમૂડી પરત
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - નિયમનો અપવાદ (પોતાના શેર ખરીદી શકાતા નથી) - કંપનીધારાની જોગવાઈ-2013 (પ્રેફરન્સ શેરમૂડી પરત અંગે) - કલમ 55,63,69, મૂડી-પરત અનામત અને બોનસ શેર - હિસાબી નોંધ – આમનોંધ, ખતવણી અને ઉભું પાકું સરવૈયું-2013ના કંપની કાનુન પ્રમાણે - સ્વાધ્યાય
8.	મૂડીઘટાડો (આંતરિક પુનઃરચના)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - મૂડીઘટાડાના કારણો - મૂડીઘટાડાની પદ્ધતિઓ - હિસાબી નોંધ (આમનોંધ) - મૂડી ઘટાડા ખાતું અને ઉભું પાકું સરવૈયું-2013ના કંપની કાનુન પ્રમાણે - શેરની સોંપણી - સ્વાધ્યાય
9.	સામાન્ય વીમા કંપનીના હિસાબો
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - વીમાના પ્રકાર - IRDA અને વીમા સંચાલન (મુખ્ય હિસાબી જોગવાઈઓ, વીમા કાયદો-1938,1956,1972,1993 અને તેના સુધારા સહિત) - કંપની ધારો-2013ની જોગવાઈ - સ્વાધ્યાય <ul style="list-style-type: none"> - ઉભું મહેસુલી ખાતું (પરિશિષ્ટ સાથે) (દાખલાઓ) - ઉભું ન.નુ. ખાતું અને પાકું સરવૈયું (ટૂંકમાં માહિતી)
10.	ડિબેન્ચર મૂડીપરતના હિસાબો
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - વ્યાખ્યા, ડિબેન્ચરના લક્ષણો - પ્રકારો - ડિબેન્ચર પરત કરવાની પદ્ધતિઓ - ડિબેન્ચર સ્ટોક - ડૂબતો ભંડોર (Sinking Fund) ડિબેન્ચર ડુબતનિધિ - ડિબેન્ચર પરતનિધિ - ડિબેન્ચર મૂડી પરત અંગેની જરૂરી આમનોંધો - સ્વાધ્યાય
11.	કંપનીઓનું વિલીનિકરણ અને કંપનીના ધંધાની ખરીદી (કંપનીના સંયોજનના હિસાબો)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ, હેતુઓ, વિધિ - કંપનીધારા-2013ની કાનુની જોગવાઈઓ

	<ul style="list-style-type: none"> - હિસાબી નોંધ- ભારતીય હિસાબી ધોરણ-14 પ્રમાણે - વિલીનિકરણ અને ધંધાની ખરીદીની આમનોંધ, ઉભું પાકું સરવૈયું - સ્વાધ્યાય
12.	કંપનીઓનું વિલીનિકરણ અને કંપનીના ધંધાની ખરીદી (કંપનીના સમાવેશના હિસાબો)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - સમાવેશ : અર્થ, હેતુઓ - તફાવત : સંયોજન, સમાવેશ - સમાવેશના હિસાબો <ul style="list-style-type: none"> • બંધ થતી કંપનીના ચોપડે આમનોંધ • સમાવેશ કરતી કંપનીના ચોપડે આમનોંધ - સમાવેશ સબંધી મહત્વના (વિશિષ્ટ) મુદ્દાઓ
13.	કંપનીના બાહ્ય પુનઃ રચનાના હિસાબો
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - હેતુઓ - પુનઃ રચનાનાં પ્રકારો - પુનઃ રચનાનાં હિસાબોની જરૂરી ખાતા અને આમનોંધ તૈયાર કરવાની રીત - પુનઃ રચનાના હિસાબી સબંધી વિશિષ્ટ મુદ્દા <ul style="list-style-type: none"> • પ્રેફરન્સ શેર પરનું બાકી ડિવીડન્ડ • પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોના ફાળે ખોટ અને નફો • અસમંત શેરહોલ્ડરોને ચુકવણી - સ્વાધ્યાય
14.	લિક્વિડેટરના હિસાબો
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ - વિસર્જનની પદ્ધતિઓ - કંપનીધારા-2013ની કાનુની જોગવાઈઓ - લિક્વિડેટરની નિમણુંક, મહેનતાણું, સત્તા અને ફરજો - લિક્વિડેટરની આવક અને જાવક - લિક્વિડેશનના ચૂકવણાઓ - લિક્વિડેટરનું આખરી હિસાબોનું પત્રક - મૂડીતૂટની ફાળવણી - સ્વાધ્યાય